

نمره گذاری و مشخصات آماری پرسشنامه کیفیت زندگی - ۲۶ آیتمی (WHOQOL-۲۶)

برای اولین بار در سایت روان بنیان

کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی طرحی بود که برای اولین بار در سال ۱۹۹۱ اجرا شد. هدف این طرح ایجاد ابزاری بین المللی و ناوابسته به فرهنگ جهت ارزیابی کیفیت زندگی افراد بود. این ابزار (پرسشنامه) ادراک افراد را نسبت به سیستم های ارزشی و فرهنگی و همچنین اهداف شخصی، استانداردها و نگرانی ها خود ارزیابی می کند. WHOQOL ابزارهای هستند که در تعدادی از مراکز در سرتاسر دنیا استفاده شده و بنابراین به طور گسترده مورد آزمایش و بررسی قرار گرفته اند (سازمان بهداشت جهانی، ۱۹۹۳). WHOQOL-کوتاه شامل ۲۶ آیتم است که از نسخه ۱۰۰ آیتمی این پرسشنامه برگرفته شده است. این پرسشنامه ۴ حیطه وسیع را اندازه گیری می کند، که عبارتند از: سلامت جسمی، سلامت روانشناختی، روابط اجتماعی و محیط. علاوه بر این موارد این پرسشنامه سلامت عمومی را نیز می تواند ارزیابی کند. آیتم های پرسشنامه نیز بر روی یک مقیاس ۵ گزینه ای ارزیابی می شود. نمره بالاتر نشان دهنده کیفیت زندگی بهتر است. در بررسی آیتم های نسخه کوتاه پرسشنامه WHOQOL نشان داده شد که نمره ۴ حیطه بسیار شبیه نسخه بلند WHOQOL می باشد. این شباهت تا ۹۵٪ گزارش شده است (اسکوینگتون و همکاران، ۲۰۰۴). تحقیقات انجام شده در مورد مشخصات روانسنجی فرم کوتاه پرسشنامه WHOQOL نشان دهنده اعتبار افتراقی، اعتبار محتوا، پایایی درونی (الفای کرونباخ؛ سلامت جسمی ۰/۸۰، سلامت روانشناختی، ۰/۷۶، روابط اجتماعی، ۰/۶۶ و محیط ۰/۸۰) و پایایی test-retest مناسبی است (گروه WHOQOL، ۱۹۹۸؛ اسکوینگتون و همکاران، ۲۰۰۴). در جدول زیر چهار خرده مقیاس (حیطه) پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی - نسخه کوتاه به همراه آیتم های هر کدام از آنها مشخص شده است. پاسخ سوالات اینگونه نمره گذاری می شود:

۱=۱ ۲=۲ ۳=۳ ۴=۴ ۵=۵

اما در مورد سه آیتم ۳، ۴ و ۲۶ نمره گذاری به صورت وارونه محاسبه می شود.

$$۱=۵ \quad ۲=۴ \quad ۳=۳ \quad ۴=۲ \quad ۵=۱$$

دوستان و همکاران گرامی در نظر داشته باشید که سولات ۱ و ۲ صرفاً برای ارزیابی میزان ادراک مراجعتان نسبت به کیفیت زندگی خود طرح شده است و بنابراین در نمره گذاری شرکت داده نمی شوند.

زمانی که نمرات خام هر حیطة مشخص شدند آن را در محل مورد نظر در جدول شماره ۱ وارد کنید. دقت داشته باشید که جهت تفسیر درست باید نمرات به نسخه بلند این پرسشنامه تبدیل بشوند (گروه روان بنیان).

برای تبدیل نمرات خام دو روش وجود دارد، اولین روش، تبدیل نمره خام هر حیطة در دامنه بین ۴ تا ۲۰ می باشد، نمره بدست آمده برابر است با نسخه ۱۰۰ آیتمی این پرسشنامه. در دومین روش تبدیل، نمرات هر حیطة بین مقیاس ۰ تا ۱۰۰ تغییر داده می شوند (سازمان بهداشت جهانی، ۱۹۹۳). در این روش ها شما تنها باید نمرات خام را بدست آورید و در جدول ۲ جهت بدست آوردن نمرات تبدیل شده قرار دهید. البته در نسخه آمریکایی این پرسشنامه که در انجمن روان بنیان به همراه منوال این پرسشنامه پیوست شده است، برای بدست آوردن نمره تبدیل شده هر حیطة از این فرمول استفاده می کنند:

نمره تغییر یافته هر یک از ۴ حیطة: نمره خام هر حیطة - حداقل نمره خام ممکن / دامنه نمره خام ممکن × ۱۰۰

- نمره خام هر حیطة = نمره است که شما از طریق آیتم های مربوط به هر حیطة بدست می آورید. به عنوان مثال ۱۵.
- حداقل نمره خام ممکن = در این پرسشنامه حداقل نمره هر حیطة ۴ می باشد، بنابراین همیشه این قسمت شامل عدد ۴ می باشد.
- محدوده نمره خام ممکن = برای این قسمت نیز عدد ۱۶ در نظر گرفته شده است که از طریق $۲۰ - ۴$ حاصل می شود.

اما بهترین روش همان استفاده از جدول پیش فرض (جدول ۲) می باشد.

جدول ۱: تعیین خرده مقیاس ها

نمرات تبدیل شده		نمرات خام	آیتم ها	خرده مقیاس ها
۱۰۰-۰	۲۰-۴			
			(۱۸+۱۷+۱۶+۱۵+۱۰+۴+۳)	۱- حیطة ی جسمی
۵۶'	۱۳	۲۰	(۲۶+۱۹+۱۱+۷+۶+۵)	۲- حیطة روانشناختی
			(۲۲+۲۱+۲۰)	۳- حیطة روابط اجتماعی
			(۸+۹+۱۲+۱۳+۱۴+۲۳+۲۴+۲۵)	۴- حیطة محیطی

۱. نمره خام بدست آمده به عنوان مثال ۲۰ بوده و بعد از رجوع به جدول ۲ و مشاهده ستون دوم اعداد ۱۳ و ۵۶ نیز به دست می آیند. این اعداد را باید شما تفسیر نمائید.

جدول شماره ۲: روشی جهت تغییر نمرات خام به نمرات تبدیل شده

۱

Score	scores	
	4-20	0-100
7	4	0
8	5	6
9	5	6
10	6	13
11	6	13
12	7	19
13	7	19
14	8	25
15	9	31
16	9	31
17	10	38
18	10	38
19	11	44
20	11	44
21	12	50
22	13	56
23	13	56
24	14	63
25	14	63
26	15	69
27	15	69
28	16	75
29	17	81
30	17	81
31	18	88
32	18	88
33	19	94
34	19	94
35	20	100

۲

score	scores	
	4-20	0-100
6	4	0
7	5	6
8	5	6
9	6	13
10	7	19
11	7	19
12	8	25
13	9	31
14	9	31
15	10	38
16	11	44
17	11	44
18	12	50
19	13	56
20	13	56
21	14	63
22	15	69
23	15	69
24	16	75
25	17	81
26	17	81
27	18	88
28	19	94
29	19	94
30	20	100

۳

score	scores	
	4-20	0-100
3	4	0
4	5	6
5	7	19
6	8	25
7	9	31
8	11	44
9	12	50
10	13	56
11	15	69
12	16	75
13	17	81
14	19	94
15	20	100

۴

Raw score	Transformal scores	
	4-20	0-100
8	4	0
9	5	6
10	5	6
11	6	13
12	6	13
13	7	19
14	7	19
15	8	25
16	8	25
17	9	31
18	9	31
19	10	38
20	10	38
21	11	44
22	11	44
23	12	50
24	12	50
25	13	56
26	13	56
27	14	63
28	14	63
29	15	69
30	15	69
31	16	75
32	16	75
33	17	81
34	17	81
35	18	88
36	18	88
37	19	94
38	19	94
39	20	100
40	20	100

WWW

منبع:

-WHOQOL Group. Development of the World Health Organization WHOQOL-BREF quality of life assessment. *Psychological Medicine*, ۲۸: ۵۵۱-۵۵۸, ۱۹۹۸

-Skevington SM, Lotfy M, O'Connell KA. WHOQOL Group. The World Health Organization's WHOQOL-BREF quality of life assessment: psychometric properties and results of the international field trial. A report from the WHOQOL Group. *Quality of Life Research*, ۱۳: ۲۹۹-۳۱۰, ۲۰۰۴a

-World Health Organization. WHOQOL Study Protocol. WHO (MNH/PSF/۹۳.۹), ۱۹۹۳

مترجم: سامرند صالحی

کاری از گروه روان بنیان

www.ravanbonyan.com

با حضور در انجمن روان بنیان مطالب را که لازم دارید از همکاران خود در خواست نمائید و در عین حال ۱۰۰ پرسشنامه را رایگان یا در قبال کمترین هزینه دانلود نمائید.